

9. WSKAZANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW

9.1. Wskazanie instrumentów finansowych służących realizacji zadań

Realizacja poszczególnych projektów związanych z gospodarką odpadami, możliwa jest poprzez wykorzystanie m.in.:

- środków publicznych - pochodzących z budżetu gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- środków prywatnych - środki własne inwestora,
- środków publiczno-prywatnych - pochodzących z budżetu gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych oraz środków własnych inwestora.

Formy finansowania inwestycji ekologicznych:

- udziały własne gmin lub przedsiębiorstw,
- zobowiązania kapitałowe (kredyty, pożyczki, obligacje, leasing),
- udziały kapitałowe – (akcje i udziały w spółkach),
- dotacje.

KRAJOWE ŹRÓDŁA WSPÓŁFINANSOWANIA INWESTYCJI Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

Gminne i Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W zakresie gospodarki odpadami środki gminnych i powiatowych funduszy przeznaczone są m.in. na:

- 1) Edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- 2) Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- 3) Wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- 4) Działania związane z usuwaniem azbestu.

Środki gminnych i powiatowych funduszy są przeznaczone na projekty tzw. miękkie niewymagające znacznych nakładów finansowych. Beneficjentami tych środków mogą być przede wszystkim instytucje i urzędy, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.), środki **gminnych oraz powiatowych funduszy** mogą zostać wykorzystane na realizację zadań z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami.

Art. 406.

Środki gminnych funduszy przeznacza się na:

- 1) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,*
- 2) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,*
- 3) wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,*
- 4) realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,*
- 5) urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,*
- 6) realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,*
- 7) wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,*
- 8) profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,*
- 9) wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,*
- 10) wspieranie ekologicznych form transportu,*
- 11) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,*
- 12) inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.*

Art. 407.

Środki powiatowych funduszy przeznacza się na wspomaganie działalności, o której mowa w art. 406 pkt 1-11 oraz na:

- 1) realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,*
- 2) inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska*

Finansowanie zadań z zakresu gospodarki odpadami jest możliwe ze środków **funduszy ochrony środowiska** na zasadach określonych ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.). Dotyczy to głównie zadań o relatywnie niskich kosztach inwestycyjnych. Środki pozyskiwane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zapewniają wsparcie finansowania inwestycji, zgodnie zasadami przyjętymi w tych funduszach.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wnioskodawcami ubiegającymi się o środki finansowe z NFOŚiGW mogą być m.in.:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstwa,
- instytucje i urzędy,
- organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia),
- administracja państwowa,
- osoby fizyczne.

W NFOŚiGW stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NFOŚiGW, kredyty udzielane przez banki ze środków NFOŚiGW, konsorcja czyli wspólne finansowanie NFOŚiGW z bankami, linie kredytowe ze środków NFOŚiGW obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia)
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będzie również finansował we współpracy z bankami poprzez linie kredytowe:

- budowę małych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowę kanalizacji sanitarnej,
- zagospodarowanie odpadów,
- ograniczenie emisji spalin poprzez dostosowanie silników wysokoprężnych do paliwa gazowego lub wymiany silników na mniej emisyjne w komunikacji zbiorowej,
- inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- budowę ścieżek rowerowych,
- ograniczenie hałasu,
- termomodernizację,
- czystsza produkcję,
- uszczelnianie i hermetyzacja przeładunku i dystrybucji paliw,
- inwestycje służące ograniczeniu zużycia energii elektrycznej,
- systemów ciepłowniczych,
- budowę lub modernizację stacji uzdatniania wody [źródło: www.nfosigw.gov.pl]

Fundacja EkoFundusz

Wśród dziedzin priorytetowych EkoFunduszu znajduje się m.in. gospodarka odpadami. W ramach tego priorytetu EkoFundusz finansuje:

- 1) Organizację kompleksowych systemów zbiórki, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50 - 250 tys. mieszkańców;
- 2) Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;
- 3) Budowę instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych;
- 4) Modernizację technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”).

Środki EkoFunduszu mają charakter bezzwrotnej pomocy zagranicznej i stosuje się do nich preferencje wynikające z obowiązujących przepisów.

EkoFundusz nie dofinansowuje projektów dotyczących prowadzenia badań naukowych, akcji monitoringowych, konferencji i sympozjów oraz innych form działalności edukacyjnej.

Wszystkie wnioski o dofinansowanie oceniane są według obowiązujących procedur EkoFunduszu na podstawie kryteriów: ekologicznego, technologicznego, ekonomicznego i organizacyjnego. Aby otrzymać dotację wszystkie te oceny muszą być pozytywne, a wnioskodawca musi wykazać się wiarygodnością finansową, a także zapewnieniem pełnego finansowania projektu w części nie objętej dotacją EkoFunduszu.

EkoFundusz może wspierać finansowo zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich zaawansowanie finansowe nie przekracza 60% w dniu złożenia wniosku do EkoFunduszu.

EkoFundusz nie finansuje projektów, które uzyskały, bądź starają się o dotację z Funduszu Spójności, Regionalnych Programów Operacyjnych (dawny Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Unii Europejskiej, a także z Funduszu EOG (tzw. fundusz norweski).

Beneficjentami EkoFunduszu mogą być:

- samorządy,
- przedsiębiorcy,
- instytucje, społeczne organizacje ekologiczne, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych, placówki oświatowe, edukacyjne, placówki służby zdrowia oraz spółdzielnie mieszkaniowe.

Beneficjentami mogą być właściciele zakładów zajmujących się gospodarką odpadami w tym samorządy lokalne oraz przedsiębiorstwa komunalne, które spełniają funkcje komunalne, niezależnie od struktury własności.

FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska proponuje, aby priorytety polityki strukturalnej w latach 2007-2013 były osiąganymi w ramach trzech nowych celów:

- konwergencja,
- regionalna konkurencyjność i zatrudnienie
- współpraca terytorialna.

Źródłami finansowania nowej polityki są trzy fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Europejski Fundusz Społeczny
- Fundusz Spójności.

Narodowa Strategia Spójności (NSS) (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych:

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–13.

Celem strategicznym NSS (NSRO) jest „tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

Cel strategiczny osiągany będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych. Celami horyzontalnymi NSS (NSRO) są:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,

- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSRO będą realizowane za pomocą Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych Województw i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych, tj.:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – EFRR i FS
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – EFRR
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – EFS
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – EFRR
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – EFRR
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna – EFRR
- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej – EFRR

Łączna suma środków zaangażowanych w realizację NSRO w latach 2007-2013 wyniesie około 85,56 mld euro. Z tytułu realizacji NSRO średniorocznie (do roku 2015) będzie wydatkowe około 9,5 mld euro, co odpowiada około 5% produktu krajowego brutto. Z tej sumy:

- 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu UE,
- 11,86 mld euro z krajowych środków publicznych (w tym ok. 5,93 mld euro z budżetu państwa),
- ok. 6,4 mld euro zostanie zaangażowanych ze strony podmiotów prywatnych.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

- PO Infrastruktura i Środowisko – 41,3% całości środków (27,8 mld euro),
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 23,8% całości środków (15,9 mld euro),
- PO Kapitał Ludzki – 14,4% całości środków (9,7 mld euro),
- PO Innowacyjna Gospodarka – 12,3% całości środków (8,3 mld euro),
- PO Rozwój Polski Wschodniej – 3,4% całości środków (2,3 mld euro),
- PO Pomoc Techniczna - 0,8% całości środków (0,5 mld euro).
- PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej - (0,7 mld euro)

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko jest jednym z programów operacyjnych stanowiących instrumenty realizacji Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013. Strategia ta zakłada znaczne przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z pozostałymi krajami UE. Dnia 1 sierpnia 2006 roku Rada Ministrów zaakceptowała kierunkowo projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Ponadto Program zakłada realizację pięciu celów szczegółowych:

1. Budowę infrastruktury zapewniającej, że rozwój gospodarczy Polski będzie dokonywał się przy równoczesnym zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego.
2. Zwiększenie dostępności głównych ośrodków gospodarczych w Polsce poprzez powiązanie ich siecią autostrad i dróg ekspresowych oraz alternatywnych wobec transportu drogowego środków transportu.
3. Zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację dostaw, zmniejszenie energochłonności gospodarki i rozwój odnawialnych źródeł energii.
4. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa narodowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.
5. Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia siły roboczej.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie 15 priorytetów:

- 1. Gospodarka wodno-ściekowa.**
- 2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.**
- 3. Bezpieczeństwo ekologiczne.**
- 4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska.**
- 5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.**
6. Transeuropejskie sieci transportowe TEN-T.
- 7. Transport przyjazny środowisku.**
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe.
9. Infrastruktura drogowa w Polsce wschodniej.
10. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku.
11. Bezpieczeństwo energetyczne.
12. Kultura i dziedzictwo kulturowe.
13. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia.

14. Pomoc techniczna dla wsparcia procesu zarządzania Programem oraz upowszechnienia wiedzy na temat wsparcia ze środków Unii Europejskiej.

15. Pomoc techniczna dla wsparcia zdolności instytucjonalnych w instytucjach uczestniczących we wdrażaniu priorytetów współfinansowanych z Funduszu Spójności.

Obecny zakres priorytetów i działań stanowi projekt dokumentu. Ostateczny zakres uzależniony będzie od przebiegu konsultacji społecznych oraz negocjacji z Komisją Europejską Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, który wykonuje swoje funkcje przy pomocy Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 zostanie przeznaczonych 26 054,7 mln euro. Ze środków Unii Europejskiej będzie pochodziło 21 275,2 mln euro (w tym ze środków Funduszu Spójności – 18 927,6 mln euro oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 2 347,6 mln euro), z publicznych środków krajowych – 3 754,5 mln euro, a ze środków prywatnych 1 025 mln euro.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” będzie wspierać projekty środowiskowe z zakresu:

1. Gospodarki wodno – ściekowej:

Realizowane będą kompleksowe inwestycje komunalne dotyczące rozbudowy infrastruktury wodno – ściekowej, czyli m.in. budowa, rozbudowa, modernizacja systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków; kwota do dyspozycji z Funduszu Spójności: 2 475,0 mln euro

Beneficjenci: przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

2. Gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi:

Głównym celem jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich. W zakresie gospodarki odpadami wspierane będą działania w zakresie zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

Beneficjenci: przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

3. Bezpieczeństwa ekologicznego:

Wspierane będą projekty, dzięki którym zwiększy się ilość zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju; ponadto wsparcie uzyskają projekty dotyczące ochrony przed

powodziami i innymi katastrofami naturalnymi oraz przedsięwzięcia obejmujące obserwację i kontrolę stanu środowiska; kwota do dyspozycji z Funduszu Spójności: 495,0 mln euro.

4. Dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska:

Przedsiębiorstwa będą mogły ubiegać się o dofinansowanie inwestycji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza, wspierane będą też projekty z zakresu systemów zarządzania środowiskowego oraz projekty dotyczące wsparcia dla przedsiębiorstw we wdrażaniu najlepszych dostępnych technik (BAT); kwota do dyspozycji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 200,0 mln euro.

5. Ochrony przyrody i edukacji ekologicznej:

Realizowane będą projekty, których celem będzie ograniczenie degradacji środowiska naturalnego oraz ochrona różnorodności biologicznej; wspierane będą również „miękkie” projekty z zakresu edukacji ekologicznej; kwota do dyspozycji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 89,8 mln euro

Warunki konieczne do uzyskania wsparcia finansowego: spełnianie przez przedsięwzięcie inwestycyjne kryteriów określonych w dokumentach programowych i innych dokumentach pomocniczych, przygotowanie przez wnioskodawcę dokumentacji (studium wykonalności, wnioszek aplikacyjny) spełniające określone wymogi, przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych.

Podjęmowanie decyzji o dofinansowaniu:

- Podjęmowanie decyzji na poziomie Komisji Europejskiej dla projektów o wartości powyżej 25 mln euro,
- Podjęmowanie decyzji na poziomie krajowym przez Ministerstwo Środowiska dla projektów o wartości poniżej 25 mln euro
- Decyzja uzależniona od jakości przedłożonej dokumentacji i spełnienia przez projekt parametrów określonych w dokumentach programowych i uzupełniających.

Wsparcie z Programu Infrastruktura i Środowisko otrzymają zarówno samorządy i przedsiębiorcy, jak również m.in. organizacje pozarządowe, urzędy morskie, parki narodowe i szeroki wachlarz innego rodzaju beneficjentów.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013

Oś priorytetowa III. Działanie: „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

W ramach działania przeznaczone są środki na tworzenie systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych.

Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego, jednostki wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego, operatorzy sieci energetycznych

Program LIFE+

Realizacja programu wspólnotowego LIFE+ poświęconego wyłącznie zagadnieniom związanym z ochroną środowiska rozpocznie się w 2007 roku wraz z wejściem w życie Rozporządzenia o LIFE+.

Program LIFE+ umożliwi realizację projektów z zakresu trzech komponentów:

- Przyroda i Różnorodność Biologiczna (projekty dotyczące wdrażania dyrektywy Ptasiej i dyrektywy Siedliskowej),
- Polityka i zarządzanie w zakresie ochrony środowiska (projekty z zakresu ochrony środowiska, zapobiegania zmianom klimatycznym, ochrony zdrowia i polepszania jakości życia oraz projekty z zakresu zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i gospodarki odpadami - komponent stanowi połączenie byłego komponentu LIFE-Środowisko oraz programu Forest focus),
- Informacja i Komunikacja (projekty informacyjne i komunikacyjne, kampanie na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej w społeczeństwie, w tym kampanie na temat zapobiegania pożarom lasów oraz wymiana najlepszych doświadczeń i praktyk),

Pulały dofinansowania dla projektów:

- 50% kosztów kwalifikowanych - podstawowy maksymalny poziom dofinansowania
- 75% kosztów kwalifikowanych - możliwy poziom dofinansowania w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach dla projektów z komponentu 1 (Przyroda i Bioróżnorodność)
- 30% kosztów kwalifikowanych - poziom dofinansowania dla projektów, które przynoszą zysk i ubiegają się o wsparcie z komponentu 2 (Polityka środowiskowa i zarządzanie)

Dotacje z LIFE+ dla ekologicznych organizacji pozarządowych:

W ramach części budżetu LIFE+ będącego w dyspozycji Komisji Europejskiej ekologiczne organizacje pozarządowe, które działają minimum w trzech krajach UE, będą mogły ubiegać się o dotacje w wysokości **70% kosztów kwalifikowanych**. Działania dotowane muszą mieć związek z propagowaniem polityki UE w zakresie ochrony przyrody i środowiska. Dofinansowywane będą mogły być działania operacyjne organizacji pozarządowych koncentrujące się na ochronie i wspieraniu środowiska na poziomie europejskim. Komisja Europejska raz w roku będzie ogłaszać

„call for proposals” - czyli nabór projektów. Informacje na temat grantów przyznawanych przez Komisję Europejską oraz kryteria ich przyznawania organizacjom pozarządowym zostaną zamieszczone na stronach internetowych Komisji Europejskiej poświęconych Funduszowi LIFE+ pod adresem: LIFE - the Financial Instrument for the Environment

Fundusz Norweski/Mechanizm Finansowy EOG

Dnia 2 stycznia 2007 r. rozpoczął się drugi nabór wniosków o dofinansowanie projektów z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, który trwał do 16 kwietnia 2007 r., ale planowane są następne terminy składania wniosków.

Do Mechanizmów Finansowych EOG **mogą składać wnioski:**

- **gminy, związki**, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (JST)
- przedsiębiorstwa komunalne i inne jednostki komunalne
- jednostki służby zdrowia
- firmy (podmioty mające os. prawną)
- kościoły i związki wyznaniowe
- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje i towarzystwa)
- instytucje naukowe i badawcze, instytucje środowiskowe
- organizacje społeczne i organizacje społecznego partnerstwa publiczno-prywatnego.

Dofinansowanie z Funduszu Norweskiego można zdobyć na:

- ochrona środowiska (np. budowa i modernizacja infrastruktury; oczyszczalnie ścieków i kanalizacja, zbiórka odpadów; szkolenia)
- ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym odnowa miast (np. budowa i rozbudowa instytucji kultury, konserwacja zbiorów, infrastruktura zabytkowych części miast)
- rozwój zasobów ludzkich (np. szkolenia pracowników administracji samorządowej, wsparcie doradztwa i informacji dla JST i organizacji pozarządowych)
- opieka zdrowotna (np. na programy profilaktyczne, na promocję zdrowia, inwestycje)
- dotacje na badania naukowe (np. projekty badawcze, współpraca w zakresie nauki i technologii)
- wzmacnianie sądownictwa (np. budowa i modernizacja przejść granicznych, wdrażanie systemów informatycznych i sieci, szkolenia)

- polityka regionalna i działania transgraniczne (np. transfer wiedzy, staże pracowników administracji)
- pomoc techniczna przy wdrażaniu prawa UE (np. informacja i promocja, wsparcie procesu monitoringu, oceny i kontroli).

9.2. Szacowane koszty i możliwości finansowania zadań z zakresu gospodarowania odpadami w gminie

Szacunkowa analiza finansowa dla realizacji przedsięwzięć została przedstawiona na załączniku 1. Wprowadzenie zadania do realizacji przez gminę powinno być poprzedzone Uchwałą budżetową, której załącznikiem jest „Wieloletni plan inwestycyjny”. O pomoc finansową na realizację przedsięwzięć ujętych w „Planie gospodarki odpadami dla Gminy i Miasta Kozięglowy”, w szczególności programu unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, miasto powinno ubiegać się w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Powiatowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Gminnym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Realizacja zadań prowadzących do osiągnięcia celów przedstawionych w planie będzie możliwa poprzez pozyskiwanie środków finansowych przez gminę w różnych formach.

Koszty związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (w szczególności zbieranie i transport) mogą być pozyskiwane również bezpośrednio od mieszkańców. Proponuje się dwie możliwości:

- podpisywanie umów indywidualnych pomiędzy mieszkańcami a firmami posiadającymi odpowiednie zezwolenia; opłaty za zbieranie i transport pokrywane będą przez mieszkańców indywidualnie; pojemniki mogą zostać zakupione lub wypożyczone przez specjalistyczne firmy;
- „samoopodatkowanie mieszkańców gminy” na podstawie Uchwały Rady Gminy i Miasta; koszty zbierania, transportu i unieszkodliwiania pokrywane będą z funduszy zgromadzonych przez gminę bezpośrednio od mieszkańców.

System gospodarowania odpadami dla Gminy i Miasta Kozięglowy został opracowany jako system wielowariantowy. Przedstawiono w nim różne możliwości zorganizowania zbierania, magazynowania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów powstających na terenie gminy. Przyjęcie do realizacji wariantu gospodarowania odpadami wybranego z zaproponowanych, będzie uzależnione między innymi od możliwości finansowych gminy, od możliwości pozyskania

najkorzystniejszych ofert od przedsiębiorców oraz chęci mieszkańców uczestniczenia finansowego w gospodarowaniu odpadami. W tabeli 10.1. zestawiono całkowite koszty gospodarowania odpadami komunalnymi, również w przeliczeniu na 1 mieszkańca rocznie. Koszty dotyczą całego okresu realizacji planu, czyli do końca roku 2011. Należy zaznaczyć, iż są to dane szacunkowe, które mogą zmieniać się w zależności od sytuacji rynkowej.

Obecnie funkcjonuje system workowy zbliżony do proponowanego wariantu III. Utrzymanie tego wariantu, uzupełnionego o zestaw pojemników typu „igloo” do selektywnej zbiórki odpadów nie będzie generowało wysokich dodatkowych kosztów związanych z wdrażaniem wariantu.

Koszty szacowane dla realizacji wariantu I uwzględniają elementy:

- wprowadzenie lub rozszerzenie edukacji społeczeństwa,
- obsługa systemu zbierania odpadów komunalnych (w tym transport),
- zakup zestawu pojemników lub worków na odpady segregowane i odpady zmieszane na obszarach wiejskich
- zakup pojemników typu Igloo na obszarach największego nasilenia ruchu mieszkańców,
- zakup kontenerów typu KP- 7 (przy cmentarzach),
- budowa GPZON w wydzielonym miejscu wraz z całą siecią punktów na terenie miasta,
- zakup pojemników na odpady niebezpieczne oraz pozostałe odpady magazynowane na obszarze GPZON
- obsługa GPZON wraz z całym systemem zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym,
- koszty unieszkodliwienia odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych, odpadów niebezpiecznych wydzielonych w sektorze komunalnym, komunalnych osadów ściekowych oraz pozostałych odpadów komunalnych.

Koszty szacowane dla realizacji wariantu II uwzględniają elementy:

- wprowadzenie lub rozszerzenie edukacji społeczeństwa,
- obsługa systemu zbierania odpadów komunalnych (w tym transport),
- zakup worków na odpady segregowane na obszarach z zabudową jednorodzinną,
- zakup pojemników na odpady zmieszane na obszarach z zabudową jednorodzinną,
- zakup pojemników typu Igloo na obszarach największego nasilenia ruchu mieszkańców,
- zakup kontenerów typu KP- 7 (przy cmentarzach),
- budowa GPZON w wydzielonym miejscu wraz z całą siecią punktów na terenie miasta,
- zakup pojemników na odpady niebezpieczne oraz pozostałe odpady magazynowane na obszarze GPZON
- obsługa GPZON wraz z całym systemem zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym,

- koszty unieszkodliwienia odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych, odpadów niebezpiecznych wydzielonych w sektorze komunalnym, komunalnych osadów ściekowych oraz pozostałych odpadów komunalnych.

Koszty szacowane dla realizacji wariantu III uwzględniają elementy:

- wprowadzenie lub rozszerzenie edukacji społeczeństwa,
- obsługa systemu zbierania odpadów komunalnych (w tym transport),
- zakup pojemników na odpady zmieszane na obszarach z zabudową jednorodzinną ,
- zakup pojemników typu Igloo na obszarach największego nasilenia ruchu mieszkańców
- zakup pojemników typu Igloo na odpady segregowane na obszarach z zabudową jednorodzinną,
- zakup kontenerów typu KP- 7 (przy cmentarzach),
- budowa GPZON w wydzielonym miejscu wraz z całą siecią punktów na terenie gminy,
- zakup pojemników na odpady niebezpieczne oraz pozostałe odpady magazynowane na obszarze GPZON
- obsługa GPZON wraz z całym systemem zbierania odpadów niebezpiecznych wytworzonych w sektorze komunalnym,
- koszty unieszkodliwienia odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych, odpadów niebezpiecznych wydzielonych w sektorze komunalnym, komunalnych osadów ściekowych oraz pozostałych odpadów komunalnych.

Szacowane łączne koszty realizacji planu w sektorze komunalnym w całym okresie realizacji kształtują się na zmiennym poziomie w zależności od przyjętego wariantu. Należy wyraźnie podkreślić, iż koszty realizacji planu nie będą jednolite przez cały okres realizacji, czyli do roku 2011. Największe nakłady finansowe zostaną poniesione w pierwszych latach realizacji planu. Związane jest to przede wszystkim z koniecznością budowy GPZON oraz zakupem pojemników wielokrotnego użytku. Na tym obszarze istnieje już częściowo odpowiednia infrastruktura pozwalająca na bezpieczne prowadzenie gospodarowania odpadami. Do Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych powinny być przywożone odpady niebezpieczne pochodzące przede wszystkim od mieszkańców (nieodpłatnie) oraz z sektora małych i średnich przedsiębiorstw (odpłatnie).

Tabela 9.1. Szacunkowe koszty realizacji wariantowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie i Mieście Koźiegłowy

	WARIANT I	WARIANT II	WARIANT III
koszt całkowity w latach 2008 - 2011	3 245 288,6 zł	1 836 658,2zł	2 589 548,2zł
koszt roczny	811322 zł	459165 zł	647387 zł
koszt w przeliczeniu na mieszkańca/rok	56,5 zł	32,0 zł	45,07 zł

W tabeli 9.2. podane zostały szacunkowe łączne koszty realizacji wariantowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz koszty gospodarowania odpadami niebezpiecznymi do końca roku 2011.

W podanych kosztach nie zostały ujęte odpady zawierające azbest. Szacunkowe koszty zdejmowania pokrycia dachowego, pakowania i transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest zostały zestawione oddzielnie w tabeli 10.3 i obejmują lata 2007-2032.

Łączne koszty gospodarowania odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi mogą ulec zmniejszeniu w wyniku wprowadzania nowych technologii procesów unieszkodliwiania, rozwoju rynku surowców wtórnych, wchodzenia i rozszerzania zakresu działalności firm i organizacji zajmujących się odzyskiem i recyklingiem. Istnieje możliwość nawiązania współpracy z firmami i/lub organizacjami odbierającymi wybrane rodzaje odpadów bezpłatnie od wytwórców lub nawet za niewielką gratyfikacją finansową. Zmniejszenie kosztów gospodarowania odpadami zależeć będzie, zatem od możliwości pozyskania najkorzystniejszych ofert.

Tabela 9.2. Szacunkowe koszty realizacji wariantowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i odpadami niebezpiecznymi (z wyłączeniem azbestu) w Gminie i Mieście Koźiegłowy

	WARIANT I	WARIANT II	WARIANT II
koszt całkowity w latach 2008 - 2011	4 098 676,60	2 690 046,20	3 442 936,20
koszt roczny	1 024 669,15	672 511,55	860 734,05
koszt w przeliczeniu na mieszkańca/rok	71,34	46,82	59,93

Tabela 9.3. Szacunkowe koszty zdjęcia, pakowania, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest – koszty łączne do roku 2032

Gmina	łączna powierzchnia pokryć dachowych	łączny koszt zdjęcia pokrycia azbestowego	łączny koszt pakowania i transportu	łączny koszt unieszkodliwiania	całkowity koszt usunięcia azbestu
	m²	zł	zł	zł	zł
Gmina i Miasto Koźiegłowy	480 000	2 880 000	2 112 000	2 112 000	5 328 000,0

Źródło: na podstawie danych IGSMiE PAN i UGiM Koźiegłowy

Priorytetowym przedsięwzięciem z zakresu gospodarowania odpadami w Gminie i Mieście Kozięgłowy jest:

1) Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych 100% mieszkańców Gminy oraz poprawa efektywności selektywnej zbiórki odpadów. Zadanie to należy realizować poprzez:

- rozszerzenie działalności edukacyjnej w zakresie gospodarki odpadami,
- nasilenie kontroli mieszkańców w zakresie obowiązku posiadania umów na odbiór odpadów komunalnych,
- organizowanie akcji informacyjnej dotyczącej wymogów prawnych w zakresie utrzymania porządku i czystości,
- przygotowanie nowego regulaminu utrzymania porządku i czystości na terenie Gminy i Miasta,

2) Rozwinięcie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez:

- tworzenie nowych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych: przeterminowane leki, baterie, świetlówki,
- prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnych.

Równolegle lub ewentualnie w dalszej kolejności należy także podjąć działania w zakresie:

1) Usuwania odpadów zawierających azbest i wymiany pokryć dachowych z azbestu.

2) Zorganizowanie systemu odbioru odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego itp. np. poprzez współpracę z firmami zajmującymi się odbieraniem odpadów komunalnych z terenu Gminy i Miasta Kozięgłowy oraz z innymi firmami zajmującymi się gospodarowaniem odpadami.

Koszty unieszkodliwiania odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym będą ściśle uzależnione od przyjętej technologii produkcji i odzysku odpadów, sytuacji na rynku krajowym i światowym. Dążenie do minimalizacji kosztów związanych z gospodarowaniem odpadami w sektorze gospodarczym należy do przedsiębiorców.